

Press release povodom prezentacije Pravilnika o mjestu zakloništa, Split 11. travnja 2008.

Koncem 2007. završen jednogodišnji projekt mesta zakloništa za brodove koji trebaju pomoći

Ispunjena obveza iz EU, IMO i nacionalne regulative (Pomorskog zakonika)

Republika Hrvatska ispunila je obvezu iz Pomorskog zakonika iz 2004. izdavanjem propisa o mjestima zakloništa (MZ) za brodove koji trebaju pomoći. Od 3. siječnja 2008. na snazi je Pravilnik o mjestima zakloništa i Plan prihvata broda u nevolji (dio Pravilnika).

Pravilnikom i Planom Hrvatska je uskladila zahtjeve iz Dir. 2002/59/EC i IMO Res. A.949(23) za rješavanjem pitanja mesta zakloništa i time doprinijela ovom osjetljivom i kompleksnom segmentu usklađivanja hrvatskog s europskim zakonodavstvom.

Projektno-znanstveni pristup

Za rješavanje pitanja mesta zakloništa R. Hrvatska, tj. nadležno ministarstvo (MMPI) formiralo je Projektnu skupinu sastavljenu od djelatnika ministarstva te eksperata stručnih i znanstvenih institucija.

Nositelj realizacije projekta bio je HHI Hrvatski hidrografski institut, kao državna institucija s javnim ovlastima u informativnom segmentu sigurnosti plovidbe koja raspolaže podacima, znanstvenicima i stručnjacima s referencama na mnogim složenim projektima u vezi sa sigurnosnom i drugom pomorskom i hidrografsko-oceanografskom problematikom. Nadležno ministarstvo, prepoznajući kompleksnost pitanja MZ, povjerilo je HHI-u vođenje projekta MZ..

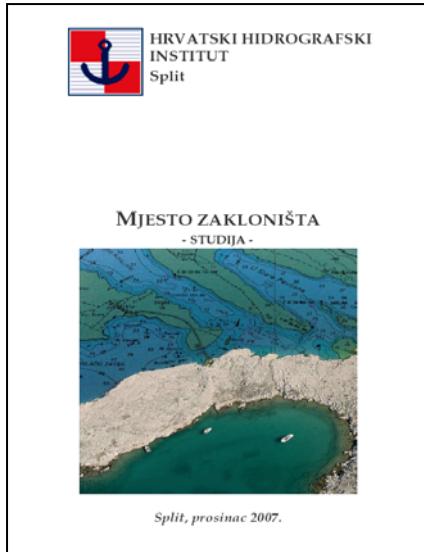
HHI je nakon preliminarnih istraživanja predložio rješavanje pitanja MZ na znanstvenostručnim osnovama i metodama. Tako da se rezultati istraživanja predstave u studiji, kao temeljnem dokumentu iz kojega će proizići koncept rješavanja MZ, da se studijom ponudi struktura i sadržaj propisa kao i drugih dodatnih alata i mjera koji bi trebali pomoći u uspješnoj implementaciji propisa, time i u upravljanju procesima i postupcima u slučajevima zahtjeva broda za MZ.

U realizaciji predviđenih ciljeva i poslova na projektu, HHI je angažirao stručnjake i znanstvenike iz nekoliko eminentnih fakultetskih ustanova (Pomorski fakultet u Rijeci, Građevinsko-arHITEKTONSKI fakultet u Splitu, Filozofski fakultet u Zagrebu, Institut za urbanizam RH) te ekologe, biologe i sociologe, a za potrebe razmatranja i nuđenja rješenja specifičnih pitanja kao što su socio-ekonomска, biološko-ekološka, maritimno-sigurnosna, prostorno-planska i upravno-administrativna.

Rezultati projekta

Ovakav temeljit i sveobuhvatan pristup uz stalne kontakte, sastanke i prezentacije rezultata po fazama projekta od strane HHI i Projektne skupine prema nadležnom ministarstvu i ostalim institucijama i interesnim skupinama rezultirao je pravovremenom realizacijom projekta i konkretnih proizvoda: Studija o MZ, Pravilnik o MZ i Plan prihvata broda u nevolji, te računalna aplikacija tj. baza relevantnih podataka za MZ pod nazivom ADRIA – GIS. Izvan planiranih ciljeva i poslova, a također kao rezultat rada na projektu, prezentiran je kroz pilot projekt za tri

županije koncept potpune računalne podrške odlučivanju o najpogodnijem MZ temeljen na višekriterijalnoj analizi.

MINISTARSTVO MORA, TURIZMA, PROMETA I RAZVITKA

Na temelju Zlaka 3021. stavak 1. alinija 1. Pomoćnog zakona (»Narudžbe novine« br. 110/04 i 76/07), ministar mora, turizma, prometa i razvijeka donosi:

**PRAVILNIK
O MJESTIMA ZAKLONIŠTA
OPĆE OGREĐE**

Članak 1.

Ovaj Pravilnik predstavlja se poslovni objekt, osim ratnih brodova koji zarađuju mjesto zakloništa od nadležnosti mletačke i morske i obalne agencije zakloništa, teprve da je u prilogu objavljen mjesto zakloništa, te učinak korištenja mjesto zakloništa, učinak, te način dozvoljene i izvršene Plana privata broda u morskoj oblasti u pogledu mletačke luke i moločeva, obvezuju, osiguraju, odnosno drugog finansirajući jedinice, te poslovni objekti mještaju mjesto zakloništa.

Članak 2.

Ovaj Pravilnik primjenjuje se na poslovne objekte, osim ratnih brodova koji zarađuju mjesto zakloništa od nadležnosti Republike Hrvatske.

Članak 3.

Pojedini izravi u smislu ovoga Pravilnika imaju sljedeća razine:

1. mjesto zakloništa jest naziv gde je moguće privremeno uskljuti brod radi prelaska ponešte ili skidanja morskih valova i morske vode u morskoj oblasti;
2. brod koji je potreban ponešte ili brod u nevolji jest poslovni objekti koji je u situaciji, izuzev one koja zahtijeva tražnjak i spremnost za ponešte, kada upravo na mjestu godište broda ili opasnost za morskici ili ploveće;
3. morski i obalni teretni i putnički mjesto zakloništa za brodove koji imaju poseć. domene Ratovljećem Skopljem (IMO A. 949/21), sa svim kasnijim izmjenama i dopunjima;
4. Ministar je može narediti za poslovne povećane.

Članak 4.

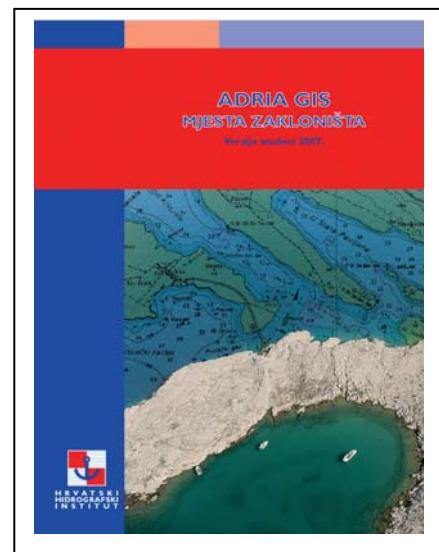
Poslovni izravni prelaza ponešte brodovima na moru (MASI) kako bi se definirati ovim Pravilnikom, Plan privata broda u nevolji, te Radiotelefonske Skupštine (IMO A.995/20) obnovljene Nacionalne srednjice za usklađivanje i spajhanje na moru (u daljnjem tekstu: Nacionalna srednjica).

PLAN PRIVATA BRODA U NEVOLJI

Članak 5.

(1.) Plan privata broda u nevolji (u daljem tekstu: Plan) donosi se većeli način o kojeg je mjesecima (IMO A. i sudjel) najmanje:

- počela u nadležnom tijelu odgovornom za prihvatu i obradu poziva o brodu u nevolji;

Studija

Pravilnik i Plan

Računalna podrška

Hrvatski koncept rješavanja pitanja MZ

Koncept, prihvaćen od Projektne skupine, a nakon što su istraženi svjetski modeli te predočene prednosti i nedostaci svakog od njih, ugrađen je u Pravilnik o mjestima zakloništa i primjenjuje se od 3. siječnja 2008.

Hrvatski koncept predstavlja kombinaciju proceduralnog i djelomično preselektcijskog modela koji pretpostavlja postojanje jasnih procedura za različite scenarije (zaklanjanje radi otklanjanja tehničkog kvara, sprečavanja prodora mora, gašenja požara, nepovoljnih vremenskih uvjeta, smještaja napuštenog broda, a u svim situacijama sa ili bez mogućih posljedica onečišćenja okoliša, ...) prema kojima postupaju nadležni u svakom pojedinom slučaju zahtjeva broda za MZ. Djelomično je preselektcijski jer postoji široki popis potencijalnih mesta zakloništa koji se sužava u iterativnom postupku u određenom slučaju. U principu, svaka prirodna, od vjetra i valova zaštićena i dovoljno duboka uvala ili dio obale kopna i otoka, kao i luka može u određenom slučaju biti MZ. Ako je takvo mjesto još i nenaseljeno ili u blizini nema većega naselja, značajnijih gospodarskih kapaciteta i zaštićenih dijelova prirode i baštine koji bi mogli biti ugroženi, te ako postoje kopneni prilazni putovi za dopremanje opreme i ljudi, onda je to visoko prihvatljivo MZ. No, o svemu se utvrđuje sukladno Pravilniku u danoj situaciji na način da Nacionalna središnjica za potragu i spašavanje koristeći na jednom mjestu dostupne podatke i one o trenutnoj situaciji na terenu sastavlja prijedlog nekoliko MZ i prosljeđuje ga višoj razini na odlučivanje. Konačnu odluku o dodjeli MZ i upućivanju broda u MZ donosi, također prema važećem pravilniku, pomoćnik ministra nadležan za poslove sigurnosti plovidbe i zaštite mora od onečišćenja uz suglasnost ministarstva nadležnog za zaštitu okoliša.

Uzimajući u obzir upravo veliki broj mogućih specifičnih slučajeva zahtjeva za MZ odustalo se od koncepta predefiniranja jednog, dva, tri ili nekoliko MZ iz temeljnog razloga što u određenoj specifičnoj situaciji, prethodno i točno definirano MZ može biti apsolutno nepogodno za takav

slučaj, npr. u odnosu na veličinu broda i razlog zbog kojega se traži MZ. Potpuno opremanje takva dva ili tri mesta stalmom (fiksnom) opremom i sredstvima i držanje u hladnom pogonu znatno je skuplje, a u mnogim scenarijima to MZ može biti neupotrebljivo tj. nepogodno. Dodatni razlog neprihvaćanja koncepta predefiniranja i objavljivanja MZ je i mogućnost zloupotrebe takvog koncepta, tj. namjernog dovođenja broda na unaprijed definirana i javno objavljena MZ u slučajevima kada se brodar ili posada žele namjerno riješiti svog broda.

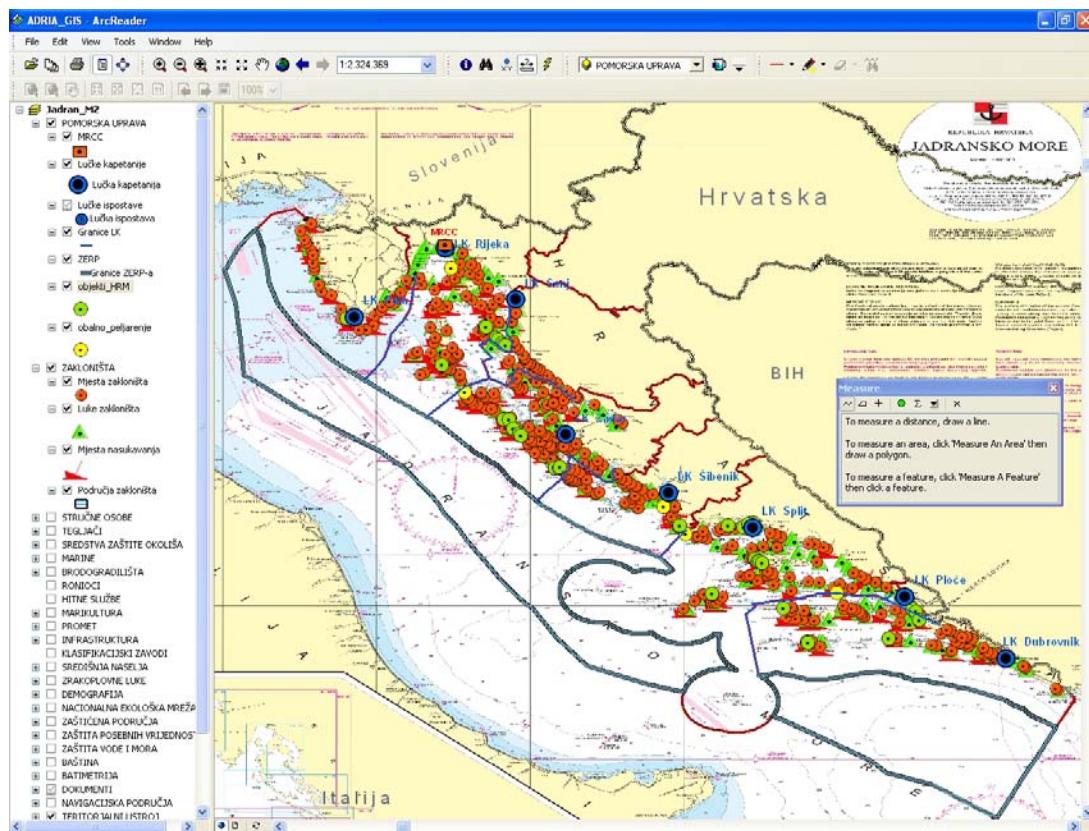
Prema usvojenom konceptu, što se vidi i u postojećoj regulativi, popis svih mogućih MZ bez obzira na veličinu broda i moguće scenarije uz sve ostale relevantne podatke dostupan je nadležnim osobama na vrlo jednostavan i brz način u ADRIA-GIS aplikaciji, ali ne i onima koji bi javno objavljena MZ mogli zloupotrijebiti.

Koncept po kojem je RH riješila pitanje MZ najsličniji je britanskom, norveškom i njemačkom. Što se tiče susjedne R. Italije, za njihovo područje nigdje nije pronađen podatak o broju ili popis MZ. Čak prema dostupnim podacima nije poznato da je posebnim propisom R. Italija riješila to pitanje.

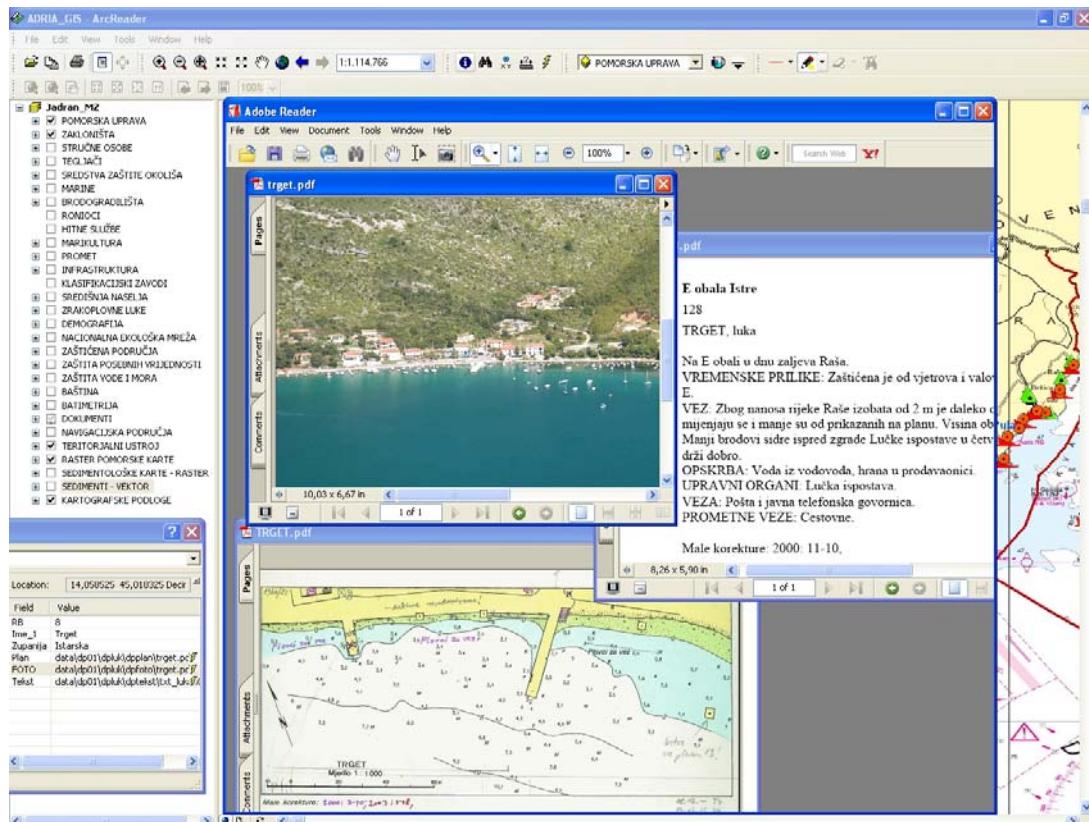
Potreba za unapređenjem sustava

Buduće uspješno upravljanje situacijama u slučaju zahtjeva za MZ ovisit će o nekoliko faktora, posebno o:

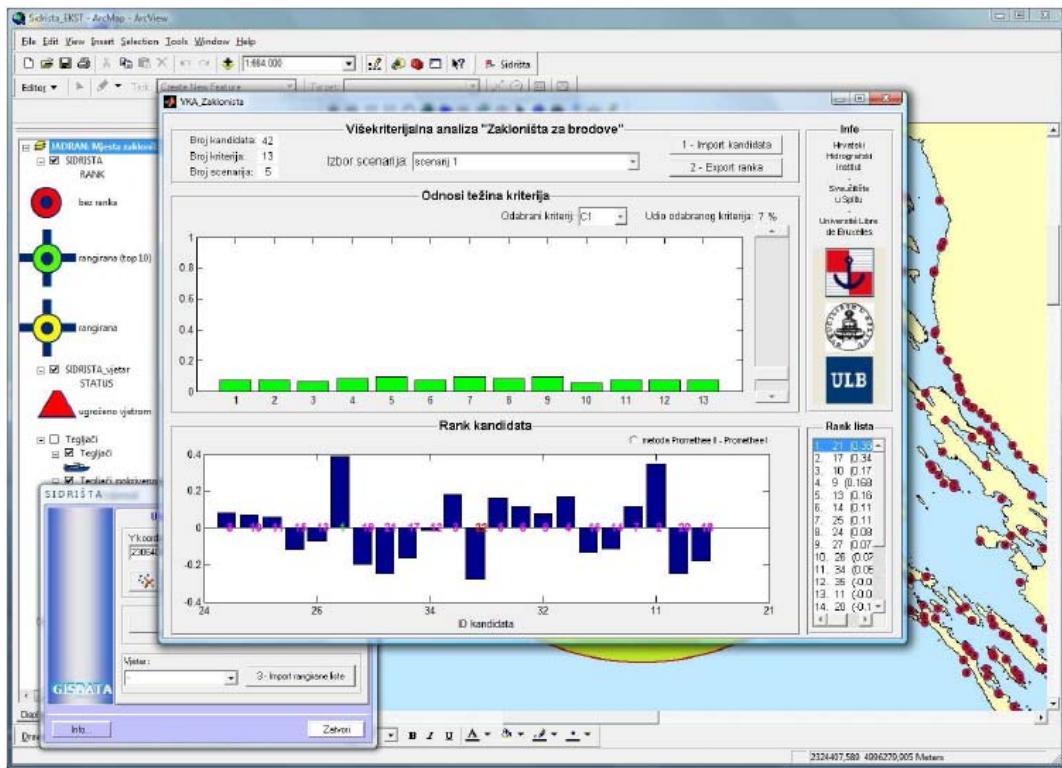
- striktnom primjenjivanju donesenog propisa te procedura nadležnih u postupcima nakon zaprimanja zahtjeva, postupku određivanja i upućivanja broda u MZ,
- periodičnom obavljanju vježbi prema mogućim scenarijima, u koje će biti uključeni svi subjekti i sredstva koji sudjeluju u rješavanju zahtjeva,
- tome da se nakon analize rezultata vježbi po potrebi izmijeni i dopuni Pravilnik i procedure te da se poduzmu mjere radi poboljšanja logistike ako se ustanove manjkavosti ili nedostaci u vrsti, broju i količini logistike,
- realizaciji predloženog projekta prema prezentiranom konceptu potpune računalne podrške odlučivanju upotrebom višekriterijalne metode, a za koji je nadležno ministarstvo pokazalo potrebu i razumijevanje. Implementacijom računalne podrške utjecaj subjektivnih (jednokriterijalnih) procjena sveo bi se na najmanju moguću mjeru.

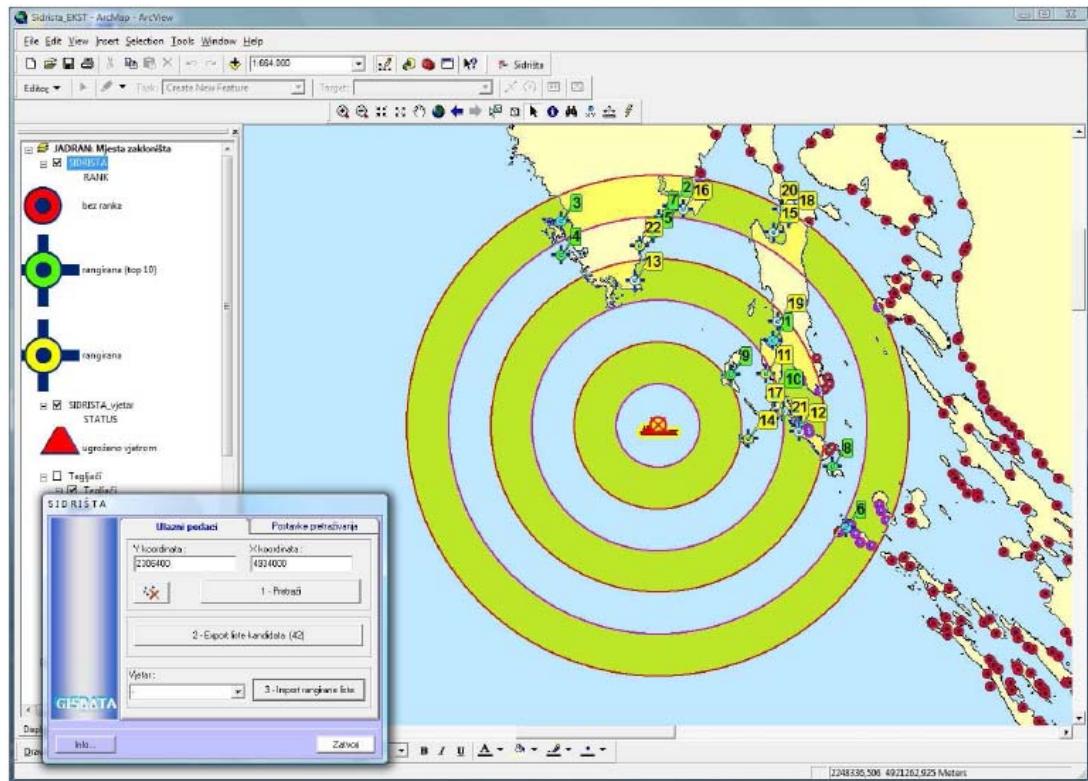
Slika 3. Prikaz potencijalnih MZ u prozoru ADRIA GIS računalne aplikacije

Slika 4. Prikaz dijela relevantnih podataka u prozoru ADRIA GIS računalne aplikacije

Slika 5. Prikaz prozora računalne aplikacije za odabir i rangiranje MZ korištenjem višekriterijalne metode

Slika 6. Prikaz prozora računalne aplikacije za rangiranih MZ u određenom radijusu od pozicije broda korištenjem višekriterijalne metode